

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelj in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znak za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Več smisla za tisk!

Občinske volitve po deželi so pokazale, da je pozicija samostojne demokratske stranke mnogo bolj trdna, kakor pa so mislile njej nasprotna stranke in kakor bi to odgovarjalo polomu, ki ga je doživela SDS z neprosto voljnimi izstopom iz vlade. Naj bo ta resnica tudi za marsikoga grenka, mislimo, da bo še bolj grenka, če si jo bo skušal kdo prikrivati. Še vedno je najbolje pogledati resnici v oči in zato se ne oziramo na oventualen triumf samostojno-demokratskega tiska.

Za uspeh samostojne demokratske stranke se navaja v prizadetih strankah vse polno izgovorov in olepšav. Mnenja smo, da so vsi ti izgovori in vse te olepšave odveč in samo škodljive. Treba se je nasprotno vprašati, kje je vzrok, da si je SDS s svojim praznim in kompromitiranim programom, s svojo zgodovino in slovesom sploh upala na deželni odgovor je samo eden, če smo odkriti in nesentimentalni: Sila SDS je v njenem tisku.

Ni sicer na bogzna kaki višini ta tisk in tudi nima teh tendenc. Prav zato pa je še posebno nevaren. Tendence samostojno-demokratskega tiska je samo ena: ustrezati instinktom mase, biti bulvarni list v dobrem in slabem pomenu besede. Z bučno reklamo je samostojna demokratska stranka to tudi dosegla in njen tisk je bolj razširjen, kakor pa na primer tisk največje slovenske stranke.

S svojim tiskom ima samostojna demokratska stranka silen vpliv na ljudstvo in zlasti v okolici mest se to pozna. Samo tu pa tudi zabeležuje SDS svoje politične uspehe.

Kdor se hoče uspešno boriti proti SDS, so mora znati boriti proti njenemu tisku. Ne z bojkotnim oznanjevanjem, ker to ne bo rodilo pravega uspeha, dokler ne bo ustvarjeno dobro nadomestilo za samostojno-demokratski tisk.

SDS nasprotna stranke se tega očitveno ne zavedajo in zadovoljujejo se s polemiko v svojih listih, ki ima le delni uspeh. Treba nasprotno delati za dvig lastnega lista, treba skrbeti, da bo ustvarjen nasproti samostojno-demokratskemu ekvivalenten tisk.

Izgovor, da ni denarja, da ni sredstev, ne drži. Za tisk mora biti denar, če hoče stranka s svojimi načeli prodreti, če hoče zmagati. In to voljo mora imeti, ali pa je sama priznala, da je nepotrebna. Slovenski narod skoraj ne pozna analfetov in pri nas se je vse polno ljudi že tako navadilo na čitanje dnevnika — so tednika — da ga ne more več pogrešati! To morajo stranke upoštevati, če hočejo, da imajo vpliv na ljudstvo. Tudi shodi ne odtehtajo dnevnika. Če posveča stranka tudi vso pažnjo kakemu kraju, bo mogla pri najbolj idealnih razmerah prirrediti največ en shod na teden. Dnevnik pa pride šestkrat na teden med ljudi. Premoš tiska je očitvidna!

Pa ne samo strankarska in politična potreba je, da se obvlada samostojno-demokratski tisk, temveč tudi kulturna. Bulvarno časopisje kviri okus ljudstva, mu jemlje objektivnost in ustvarja površnost, da je kulturno nazadovanje naroda neizogibno.

Vse to vedo končno tudi naše slovenske stranke. In vendar ne store ničesar za dvig tiska. Da ne bi mogle ničesar storiti, ni čisto enostavno res, pač pa vse kaže na to, da imajo malo dobre volje. Če bi se vsak dan vprašali naši strankarji, kaj da so ta dan storili za dvig svojega tiska, pa bi le malokdaj mogli vzklkniti: danes sem pa res nekaj naredil! To pa se mora nehati!

Pomemben kraljev govor za sporazum in edinstvo.

Beograd, 2. oktobra. Včerajšnji govor Nj. Vel. kralja v Splitu je napravil na vse one kroge, ki simpatizirajo s politiko sporazuma, najgloblji vtis. Ves govor je poln zanosa in poleta ter ima mestoma velik političen pomen. Kralj je jasno in decidirano naglasil v glavnem mestu Dalmacije, da je vesel, da lahko da izraza svoji topli želji, da bo sporazum ustvaril med našimi plemeni ono prepotrebno bazo, ki jo naša država za svoj napredek tako nujno rabi. Nadalje se je zahvalil za veličasten sprejem.

Nj. Vel. kralj je izjavil, da ga ta spre-

jem tem bolj veseli, ker je naperjen preko njegove osebnosti onemu, kar on predstavlja, to je, narodnemu edinstvu.

Izjave kralja so bile sprejete v beograjskih, še bolj pa v zagrebških krogih z velikim navdušenjem. Kraljev govor smatrajo kot dokaz, da je politika sporazuma dejansko postala državna politika, od katere ni mogoče več odstopiti. V radičevskih krogih je nastopil vsled kraljevega govora nov optimizem in misli se, da bo sedaj St. Radiću bistveno olajšano njegovo stališče.

Konferenca ministrov.

SKUPŠČINA SE SKLIČE 16. OKT. NA IZREDNO ZASEDANJE. — IZENAČENJE DAVKOV BO PRVI FINANČNI ZAKON. — VPRAŠANJE POSOJILA.

Beograd, 2. oktobra. Člani vlade so včeraj nadaljevali kabinetske razgovore. V pričetku se je pojavila potreba, da se skliče Narodna skupščina še pred 20. t. m., da dokonča vse one posle, ki so že več ali manj gotovi. Konferenca ministrov stoji na stališču, da bi se skupščina sestala 16. t. m., da bi na tej prvi seji določila dnevni red. 18. t. m. bo odmor, ker je nedelja, 19. pa bo zadnja seja izrednega zasedanja. Novo zasedanje pa bo v smislu ustave sklicano 20. t. m., na katerem se vrši volitev predsedstva skupščine in skupščinskih odborov. Nato se bo pristopilo k normalnemu delu.

Konferenca se je bavila z vprašanjem, kateri zakoni bi se imeli popreje narodni skupščini predložiti. Prišli so do zaključka, da se prvi predlože prosvetni zakoni.

Kar se tiče finančnih zakonov, so v soglasju s finančnim ministrom določili, da bo med prvimi zakoni predložen zakon o izenačenju neposrednih davkov in zakon o carinskih tarifih. Ministrstvo financ bo v tem času nadaljevalo delo na pro-

računu, ki bo zelo kmalu pripravljen, tako da bo še v zakonskem terminu izglasovan.

Obenem se je bavila ministrska konferenca tudi z vprašanjem nekaterih večjih kreditov, ki so potrebni. Tako so sklenili, da se bo nova skupščinska perioda bavila z vprašanjem državnega posojila. Konferenca ministrov v tem pogledu ni prišla do nobenih pozitivnih rezultatov, vendar se pripravljajo načrti, ki se bodo ventilirali v vladi sami. Danes pričakujejo povratka kraljevske dvojice in vseh ministrov, ki so jo spremljali na potovanju. 4. t. m. prispe dr. Ninčić, 7. g. Pašić, tako da bo vlada najdalje do 10. t. m. v Beogradu.

Političnih kombinacij in komentarjev tekom današnjega dne ni opaziti. Glavni organ radikalne stranke »Samouprava« energično polemizira s neprijatelji sporazuma, zlasti s Svetozarjem Pribičevićem, ki da se s svojo kampanjo niti najmanj ne razlikuje od raznih defetističnih agitatorjev.

Čičerin v Berlinu.

Berlin, 2. oktobra. Čičerin je včeraj prispel v Berlin. Zjutraj je bil gost državnega kanclerja Lutherja, zvečer pa Stresemanna. Rusko poslanstvo se drži strogo rezervirano.

Čičerinova pot je odkrito priznanje, da je Rusija silno interesirana tako na garancijskem paktu ko tudi na konferenci v Locarnu. Če vstopi Nemčija v Zvezo narodov, kar je nujna posledica

sklenitve garancijskega pakta, potem imajo zavezniki po čl. 16. statuta Zveze narodov pravico, da pošljejo v slučaju vojne svoje čete skozi Nemičijo na rusko mejo. Politika Nemčije je v tem, da si s spretnim izigravanjem tega člena pridobi ugodnosti na tej ali drugi strani. Ker še ni jasno, kakšna bo nemška odločitev, zato rezerviranost na sovjetski strani.

ROMUNIJA GLEDE BESARABIJE OSAMLJENA.

Varšava, 1. oktobra. V zvezi z obiskom Čičerina v Varšavi se poroča, da je Poljska decidirano izjavila, da v nobenem slučaju ne nastopi proti Rusiji v besarabskem vprašanju. Po mnenju Poljske zanima Besarabija samo Poljsko in sovjetsko unijo. Ker tudi Italija noče ratificirati romunske pogodbe o Besarabiji in ker se to vprašanje tudi ne tiče Male antante, je Romunija glede Besarabije popolnoma osamljena.

Sila samostojne demokratske stranke je v njenem tisku in zato je treba pričeti pozitiven boj s samostojnim demokratskim tiskom. Ta boj ni prav nič težaven in bo nasprotno prav hitro dobojevan, samo če bodo stranke imele res voljo, da ga dobojujejo.

Danes mi žalibože tudi volje ne vidimo in odtod uspehi SDS pri občinskih volitvah na deželi.

NEUSPEH ZAJEDNIČARJEV V DJAKOVEM.

Djakovo, 2. oktobra. Tukajšnji zajedničarji so skušali na sinočnjem sestanku dobiti odobrenje za svojo gosposko politiko. Sestalo se je nekoliko zajedničarjev in okrog 50 pristašev HSS. Prvi je govoril sklicatelj dr. Buč, za njim pa neki Pavlič. Nato je govoril predsednik okrožne organizacije HSS Devčić, kateremu so mestoma zbrani seljaki aplavdirali. — Narod odobrava politiko sporazuma. Govorilo je še veliko seljakov. Ko je seljak Jakovac očrtal žalostno postopanje hrvatske gospode in kritiziral delo dr. Bazale in Trumbića, je prisotni dr. Bazala radi preostre kritike pobegnil iz dvorane.

ŠALJAPIN PRIDE V BEOGRAD.

Beograd, 2. oktobra. Ruski baritonist Gregorije Baklanov prispe v Beograd in bo koncertiral 6. t. m. V ruskih krogih se govori, da pride v Beograd tudi svetovni ruski baritonist Šaljapin.

Izjava dr. Ninčića.

Sofija, 1. oktobra. »Slobodna Reč« objavljala razgovor svojega dopisnika z dr. Ninčićem, ki je med drugim izjavil:

Moje osebno mnenje je, da je zveza med balkanskimi državami boljša od arbitražnega pakta brez jamstev in sankcij. Mislim, da je prezgodaj razpravljati o sklenitvi takega pakta. Bodočnost pripada paktu, toda za sedaj moramo delati na tem, da ustvarimo za pakt ugodno atmosfero. Balkanski pakt brez Bolgarske ne bi imel nobenega zmisla.

Glede odnošajev z Bolgarsko je dejal dr. Ninčić, da je politični ideal vseh pomembnejših strank Jugoslavije, da se pride do sporazuma z Bolgarsko.

RAZPUST GRŠKEGA PARLAMENTA.

Atene, 2. oktobra. Včeraj zjutraj je bil obelodanjen ukaz predsednika grške republike Konduriotisa, ki vsebuje sklep ministrskega sveta o razpustu konstitucije. V tem ukazu se med drugim omenja tudi, da bodo nove volitve za parlament razpisane s posebnim ukazom in sicer v roku, ki je začrtan v ukazu od 30. julija t. l. Novi parlament, ki se bo sestel, bo imel pravico tekom prvih 15 dni izvršiti revizijo ustave, ki jo je vlada spremenila in obelodanila.

ZMAGA CAILLAUXA V WASHINGTONU.

Newyork, 1. oktobra. Francoska pogajanja glede dolgov so pred zaključkom in kakor vse kaže, se bo mogel vrniti Caillaux kot triumfator. Kakor je danes Melon priznal, razpravlja podkomite o formulaciji od Francozov zahtevane klavzule, da se revidirajo plačilne dolžnosti Francije v slučaju, da bi nemška reparacijska plačila odpadla. Beseda reparacije se sicer ne omenja, toda dosedaj Amerikanci o tej stvari sploh niso hoteli ničesar slišati, kaj še, da bi to pisмено utrdili. Da pride do soglasja tudi glede anuitet, o tem pa itak ni nihče dvomil.

Ker je že pred tem sklenila ameriška vlada dogovor z Belgijo, ni mogla dovoliti Franciji večje olajšave ko Belgiji. Gotovo je, da bo kongres odobril vsak dogovor, ki bo sklenjen med Melonom in Caillauxom glede francoskih dolgov.

»NARODNI GLAS«, OSJEŠKI DNEVNIK HSS, PRICEL IZHAJATI.

Osijek, 2. oktobra. Včeraj zjutraj je izšla prva številka radičevskega dnevnika »Narodni glas«, ki ga izdaja osješka organizacija HSS. Publika je z veliko napetostjo pričakala prvo številko, ki je bila takoj razprodana.

ŠPANSKI OZNAJAJO ZMAGO.

Madrid, 2. oktobra. Po telefonskem razgovoru s Primo de Rivero je general Jordan izjavil sledeče: Primo de Rivera je bil danes v Melilli, da se informira o situaciji. Njegovi vtisi so bili čim boljši. Rifani imajo neprestane sestanke in opaža se med njimi velika potrtoost radi napredovanja španskih čet, ki so jim prizadejale velike izgube. Akcija španskih čet se bo v kratkem še povečala.

SPORAZUM MED DELAVCI IN PODJETNIKI V TESLIČU.

Sarajevo, 2. oktobra. Delavska zbornica je dobila iz Teslića poročilo, da je prišlo v lesni industriji do sporazuma med delavci in delodajalci glede znižanja plač. Slednji so prvotno zahtevali, da se plače znižajo za 10%.

Nemška sodba k Radičevemu nastopu v Ženevi.

V »Morgenu« piše neki Nemeec iz Maribora sledeče o Radičevem nastopu v Ženevi: »Ni imel sreče s svojim predavanjem in kot politik se je nesmrtno blamiral in postal je nemogoč, tako se vselej vsi nasprotniki kmetskega voditelja in celo njemu naklonjeni časopisi so previdni pri presoji njegovega predavateljskega uspeha. Zakaj? Ker ni kmetski voditelj naredil poklona pred pojmom zapadne demokracije. Nasprotno je podvrget ta pojm kritiki in ni skrival svojih misli o njem.

Polje kritike je vedno nevhvaležno, zlasti ker izzove vsaka kritika protikritiko. Ze celo pa pred poslušalstvom, kakor ga je imel Radič v Ženevi. Če pa si postavimo vprašanje, če more biti za Radiča, tega uspešnega kmetskega voditelja in politika takozvana zapadna demokracija vzor, potem dobimo čisto drugačno sliko.

Država Srbov, Hrvatov in Slovencev je za Radiča kmetska država. Temu nazoru ne more nasprotovati noben trezno misleč človek. Posledica tega spoznanja pa je, da se v naši državi ne da ločiti pojm demokracije od kmetskega stanu. »Pariz je glava brez telesa.« To je dejal med drugim Radič v svojem predavanju. Nehote pade človeku v glavo možnost, da bi koncem koncev tudi pri nas mogel postati Beograd glava brez telesa. Ne, zapadna demokracija ne morejo biti nam vzor, niti angleška ne.

Seveda je mogoče, da morejo na zapadu reči, da nismo za zapadno demokracijo še dovolj zreli. Zato pa smemo postaviti vprašanje, če ni pot k tej naprednejši demokraciji v duhu Radiča boljše in več uspehov obelajajoča? Čisto gotovo pa o tem ne more

biti nobenega dvoma, da bi bila Francozom prihranjena marsikaka vojna in da bi bile marsikaterne kulturne vrednote vse drugače ohranjene, če bi v zgodovini Francije prišla kmetska demokracija tako do veljave, kakor stremi za tem St. Radič.

Vseeno je mogoče razumeti neprijeten utis, ki ga je povzročila Radičeva kritika. Manj razumljiv pa je odmev, ki je bil slišen pri nas doma. Resnični demokrati v resnici nimajo vzroka Radiča vsled njegove kritike obsojati.

Tako trezno piše Nemeec. Naši samostojno-demokratski listi pa smatrajo za svoj kolosalen uspeh, če morejo napadati Radiča, ker se ni dovolj globoko priklonil pred tujimi potentati, ker jim je povedal par resnice v brk, katerih sicer nikdar ne slišijo.

Absolutno napačno je misliti, da morajo diplomati vedno govoriti le v tistem sladkem in čisto uglajenem diplomatskem jeziku. Tudi pri zeleni mizi je treba včasih udariti z roko po mizi in če bi mi pri mirovnih pogajanjih to storili, bi nam bil čisto gotovo koroški plebiscit prihranjen.

Čisto prav je, da tudi tuji diplomati čutijo vstajajočo našo silo in tudi oni izvejo o se-ljaški demokraciji, ki vstaja med slovanaki-mi narodi. Mislimo, da se ne motimo, če re-čemo, da bo ravno v uveljavljenju seljaške demokracije historična zasluga slovanških narodov, ki po svoji osvoboditvi stopajo na sve-tovno pozornico.

Ne St. Radič, temveč smešni so oni njegovi malenkostni in tesnogrudni nasprotniki, ki ne morejo razumeti nove dobe, katerim je socializem in demokracija le prazna fraza. In to bo še zgodovina dokazala in potrdila.

K procesu proti Menciji Karniču.

Na Dunaju se je pričel te dni proces proti Bolgarki Menciji Karniču, ki je med pred-stavo Peer Gynta ubila Maceedonea Panico. Bolgarski vladni krogi skušajo predstaviti morilko kot narodno junakinjo in na Dunaju imajo v tem oziru tudi nekaj sreče. Na ta način se hoče ustvariti razpoloženje za Men-cijo Karniču in izvati med Dunajčani usmiljenje za njo.

Drugo vprašanje pa je, če zaslužijo hlapeci Cankovega režima usmiljenje. In svoj umor je izvršila Mencija Karniču v službi tega re-žima. Kakšen je ta režim, pa naj pove sle-deče:

Meseca junija so dobrsrdne angleške že-ne ustanovile poseben odbor v pomoč vdov-am in sirotam, ki so žrtve strahovitega po-litičnega režima na Bolgarskem. Sklenile so, da odpošljejo na Bolgarsko posebno komisi-jo, ki bo podpirala te najbolj nesrečne in čisto nedolžne žrtve. V komisiji so bile: lady Clare Annesley, ki je bila kandidat delavske stranke za mesto Bristol, dalje gospa Ellen Wilhinson, poslanec parlamenta in dr. Mar-ion Philips, tajnica ženske delavske stran-ke. Komisija je bila dva meseca na Bolgar-skem in je imela torej obilo priložnosti, da se temeljito seznanila z bolgarskimi razmerami.

O svojem delovanju je izdala komisija dalj-še poročilo, v katerem pravi med drugim:

Po svojem prihodu na Bolgarsko so imeli člani komisije daljši razgovor z notranjim ministrom Kalfovom. Ta jim je sporočil, da bolgarska vlada ne dovoli ustanovitve po-sebnega odbora za podpiranje žrtv politič-nih bojov na Bolgarskem. Kalfov je dalje iz-javil, da bolgarska vlada tudi prepoveduje, da bi člani komisije osebno izdali kakršno-koli podpora. Minister se je povzpelo celo do trditve, da bi pomenilo podpiranje vdov in sirot ubitih komunistov nevarnost za državo. Izjavil je čisto odkrito, da so vsi ti ljudje iz-ven zakona in da bi dobili komunistični aten-tatovski nov pogum, če bi videli, da se njih svoje podpira.

Angleška delegacija je bila pri vsakem ko-raku nadzorovana in vsakdo, ki so ga člani komisije obiskali je bil takoj prepeljan na policijo. Tretji dan po svojem prihodu je do-bila komisija povelje, da tekom treh ur za-pusti Bolgarsko. Britanski poslanik, bolgar-ska socialno-demokratska stranka in stro-kovne organizacije so nato proti temu pro-testirale in dosegle končno, da je bilo povelje preklicano. Britanski delegati so imeli nato

daljši razgovor s Cankovim. Dogovorjeno je bilo nato, da se osnuje pod nadzorstvom bol-garskega Rdečega križa poseben odsek, ki bo podpiral žrtve bolgarskega notranje po-litičnega boja. Ta odsek pa se je moral pri-tem obvezati, da bo v prvi vrsti podpiral žrtve atentata v katedrali, kjer so kot znano padli samo pristaši vlade. Angleški delegati so mogli sedaj pričeti s sestavljanjem sezna-ma ljudi, ki so padli kot žrtve od početka septembra vstaje leta 1923. Ugotovili so, da je bilo ubitih v tem času po najnižji cenitvi 8000 ljudi, po najvišji pa 18.000. Po atentatu v katedrali pa je bilo ubitih 4000 ljudi. Vla-da pa ve le o 25 izvršenih smrtnih obsod-bah in o 150 na smrt obsojenih, katere ob-sodbe pa ni kralj v vsem obsegu potrdil. Vsi ostali so bili ubiti od »neodgovornih« či-niteljev, vlada pa jih vodi v seznamu »po-grešanih«. Samo kmetska stranka ima v se-znamu ubitih 2000 »pogrešanih«.

Ce so ti ljudje bili obsojeni pred sodiščem, ali pa so bili ubiti, ali pa so čisto navadno »izginili«, za njih svoje so posledice enake: Vsi se nahajajo v skrajni bedi. Dela ne mo-rejo dobiti nobenega, ker je prepovedano vzeti člane smljivih rodbin v službo. Pri-vatno jih podpirati je skrajno nevarno. Tako ni preostalo drugega, kakor da so Angleži sprejeli vladno zahtevo in bodo podpirali vladne pristaše, da bodo mogli vsaj nekaj pomagati največjim revežem.

Poročilo angleške komisije konča z besedami: Dočim je pritisk vlade na naše do-daljšal, je ostalo nastopanje »neodgovornih elementov« proti nam neizpremenjeno. Tako na primer ni bilo mogoče dognati, koliko špirov, ki so stalno sledili delegaciji, je bilo poslanih od vlade in koliko od fašistov-skih organizacij. Samo to nam je bilo jasno, da je beda silno velika in da bo imela bol-garska komisija boriti se z velikanskimi tež-kočami. Njena naloga je v tem, da reši živ-ljenja in da zasigura brezmočnim žrtvam besnega političnega boja vsaj malo človeškega postopanja. Poročilo konča z apelom na kulturni svet, da prispeva za bedne žrtve Cankovega trinoštva.

Tak je bolgarski režim, kateremu služi Mencija Karniču. Niti vdov in sirot ubitih ne pusti podpirati! Na Dunaju pa bi lagal o svoji idealni borbi za Maceedonio in apeliral na dobrsrdnost Dunajčanov. Ne, hlapeci Can-kovega režima ne zaslužijo usmiljenja.

Politične vesti.

== Stjepan Radič se je vrnil v Zagreb. Na kolodvoru so ga pričakovali Košutić, dr. Per-nar in urednik Herecg. O svojih utisih iz Zeneve je dejal St. Radič, da je bilo lepše, kakor je bilo mogoče misliti. Radič je nato demantiral tekst poročila »Politike« o nje-govi izjavi o Maceedoniji. Izjavil je, da so nje-gov govor pravilno ocenili in mu izrekli pri-znanje vsi merodajni krogi, ki so bili pri predavanju, med njimi tudi sam dr. Ninčić.

== Glasilo jugoslovenskih izseljencev na Francoskem. Na Francoskem je približno 7000 naših izseljencev, povčini nekvalficiranih delavcev, ki jih brezvestni delodajalci izrabljajo, ker naši ljudje ne poznajo franco-ske zakonodaje in tudi niso večji franco-skega jezika. Ti izseljenci so pričeli sedaj izda-jati svoje glasilo »Glas« jugoslovenskih de-lavcev na Francoskem. Do tega koraka jih je gnala potreba zaščite najbitnejših življenj-skih predpogojev, kajti naše merodajne obla-sti se vse premalo zanimajo za naše ljudi, ki odhajajo v tujino za zaslužkom. V tem oziru bi nam lahko služili za vzgled Nemci in Ita-lijani, ki nikdar ne spuste iz vidika svoje ljudi v pravilnem razumevanju, da je vsak naš človek v tujini del domovine, ki ga je treba z ozirom na razne nevarnosti osobito negovati in skrbeti za ohranitev njegove na-rodne zavesti. Nekateri predlagajo ustanovi-tev posebnih odsekov, ki bi se brigali iz-ključno za izseljenca in pazili na razne agen-cije, ki izrabljajo naše ljudi v tujino pod pretevezami lepega zaslužka, dati se često-krat zgodi, da si ne morejo prihraniti niti toliko, da bi se mogli vrniti domov.

== Čičerini ni sprejel v Varšavi nemškega poslanika. Konference med Čičerinom in Skrzynskijem so vzbudile med varšavskimi diplomati največje zanimanje. Po poročilu listov je zaprosil nemški poslanik Rauscher, ki je v ta namen prekinil svoj »bust«, za sprejem pri Čičerinu. Mesto od njega je bil sprejet le od Čičerinevega tajnika Vojkova. Pač pa je bil sprejet francoski poslanik od Čičerina, ki je z njim dolgo razpravljal. To se je med diplomati zelo komentiralo.

== Nemški diplomatski poraz. Na pritisk nemških nacionalistov je dodala nemška vla-da svoji noti o udeležbi na ministrski kon-ferenci ustmeno pojasnilo, v katerem zahteva, da se vzame na znanje, da nemška vlada za-nika nemško krivdo na svetovni vojni in da se izprazni kölnska cone še pred pričetkom pogajanj. Ker je nemška vlada vztrajala — in to zopet na pritisk nemških nacionalcev — da se to njeno ustmeno pojasnilo objavi, je s tem povzročila, da se je objavil tudi fran-coski in angleški odgovor na to pojasnilo. Oba ta odgovora pa pomenita neprijetno bla-mažo za Nemčijo. Francoska vlada je izjavila, da je vprašanje vojne krivde z Versajskim dogovorom rešeno in da garancijski pakt o tem ne more ničesar izpremeniti. Ravno ta-ko pa tudi ni evakuacija kölnske cone v no-beni zvezi z garancijskim paktom. Dan eva-kuacije je odvisen samo od tega, kdaj bo Nemčija izpolnila svoje obveznosti glede raz-orožitve. Se malo ostrejši je angleški odgo-vor. Angleška vlada pravi v svojem odgo-voru, da garancijski pakt ne more ničesar iz-premeniti v Versajskem dogovoru in ravno

tako tudi ne njene sodbe o preteklosti. Gle-de kölnske cone pa pravi angleški odgovor isto ko francoski. Nemška vlada je morala odgovore obeh vlad vzeti na znanje. Tudi nemški nacionalni ministri so bili s tem za-dovoljni. Povzročili so Nemčiji zelo neprijet-no blamažo in poslabšali stališče Nemčije glede vojne krivde. Tudi evakuacija kölnske cone bi mogla pasti Nemčiji v naročje kot zrelo jabolko, da niso nemški nacionalci to vprašanje prezgodaj in ob nepravni priliki razgrnili.

== Angleška delavska stranka proti komu-nizem. V Liverpoolu, v dvorani St. Jurija, eni najlepših dvoran Evrope, je bil v terek otvorjen letni zbor angleške delavske stran-ke. Zbora se je udeležilo 1200 delegatov. Mac Donald, viharno pozdravljen od zbora, je predlagal, da se izvoli za predsednika zbora predsednik železničarske zveze Cramp, čemur je zbor z odobravanjem pritril. — Cramp je imel nato pozdravni govor, ki se je zelo razlikoval od govora, ki ga je imel pred enim tednom predsednik kongresa an-gleških strokovnih organizacij Swale. Cramp je grajal komuniste zelo ostro, obenem pa tudi opozarjal vlado, da ne izda nobenih re-akcionarnih ukrepov, ker bi s tem nastala nevarnost, da bi delavske množice obupale na mirni spremembi sedanjega državnega ustroja. Nato je Cramp zelo ostro pobijal na-silne metode komunistov in se izjavil za Da-wesov načrt, ki je dal Nemčiji izpraznitev Poruhrja ter razne gospodarske olajšave. — Kongresu sta bili nato predloženi dve re-soluciji. V prvi resoluciji se povdarja, da noben član komunistične stranke ne more biti sprejet v delavsko stranko. V drugi re-soluciji pa se naroča krajevnim organizaci-jam, da ne izvolijo za delegate na strankin občni zbor nobenega komuniste. Obe re-soluciji sta bili sprejeti in sicer z velikansko večino. Za je bilo oddanih 2.900.000 glasov, proti pa 300.000. Henderson je nato v ime-nu strankinega vodstva izjavil, da ne bo vodstvo pristopilo nobene resolucije, ki bi predlagala zlitje s komunistično stranko. Da-lje je predlagal Henderson, da se bodo sme-le resolucije načelne važnosti, če so bile od-klonjene, predložiti šele po treh letih. Oba Hendersonova predloga sta bila z gornjo ve-čino sprejeta. Razkol med delavsko in komu-nistično stranko je s tem popolen.

== Popolo d' Italia, glavno glasilo fašistov, ki izhaja v Rimu in ki ga je ustanovil sam Benito Mussolini, preneha izhajati. Mesto njega se priporoča fašistom list »Popolo di Roma«, ki piše tudi v fašistovskem zmislu.

== Vojna v Maroku. Iz Feza se poroča, da je 14 bataljonov in 20 baterij pričelo v treh kolonah nastopati proti postojankam Rifa-nov. Ofenziva je proračunjena le za par dni in jo osebno vodita maršal Pétain in gene-rall Nollet. Poroča se dalje, da je izjavil brat Abdelkrima, da bo nadaljevanje vojne vsem prizadetim v škodo. Rifani se morejo braniti še leto dni in ne bodo od boja za svojo svobodo odnehali, tudi če bi bili do zadnjega moža pobiti. — Španci neprestano javljajo, da so zavzeli Ajdir, pa jim nihče tega verjeti noče. Francoski izjavljajo celo odkrito, da je španska vest neverjetna.

Prosveta.

RAZSTAVA PORTRETNEGA SLIKARSTVA NA SLOVENSKEM V JAKOPIČEVEM PAVILJONU.

Narodna galerija je prvotno namerjala za-preti razstavo dne 1. oktobra. Ker se pa po-dobna prireditve ne bo mogla več vršiti v doglednem času in ker mnogi še niso imeli prilike, da si jo ogledajo, se razstava po-daljša in definitivno zapre 15. oktobra. Od-prta je dnevno od 9. do 18. ure, tudi čez opoldne.

Razstava zgodovinskega portreta se je v preteklem tednu zopet dopolnila z nekateri-mi novimi deli. Tudi druga dopolnjena in popravljena izdaja kataloga je dotiskana. Razveseljiva je vest, da so končno prispeli portreti Jožefa Tomince, znamenitega goriškega slikarja, sodobnika Langusovega. To-

Jakob Gržina:

Lazarjeve drobtince.

(Mislil ob prilike razstave portretnega sli- karstva na Slovenskem.)

V naši deželi, kjer presojajo ljudje, ki imajo sredstva in moč, tudi kulturne ustano-ve s političnim očesom, je težko dihati. Tre-ba se je boriti za Lazarjeve drobtince, pa še te so namenjene le časovno izvoljenim. Seve-da, kadar je »politika« pred sodbo o resnič-nih vrednotah naroda pahnjena v vico, ta-krat kliče na pomoč Lazarja, da bi ji pomolil omočeni prst. Pravijo, da je bilo vselej tako. Pa ni res. Dejstvo je, da so v gotovih dobah podpirala kulturna stremjenja najvišje po-litične osebnosti ali njim enakovredni čini-telji. Kakšni so vzroki, da je pri nas vse dru-gače in so Lazarjeve drobtince kulturni kosilo in večerja?

Ko je pod pariško giljotino izkrvavel beli vrat aristokracije, je nastopilo meščanstvo in polagoma proniknilo v vse panoge javnega življenja. Spočetka je tradiciji pokazalo zobe, toda pozneje se je z njo izmirilo. Posledica ponovnih revolucij in protirevolucij je bila, da se je novi družabni red ustalil, ostanki aristokracije so se uživali ter se spojili z me-ščanstvom, ki je sprejelo kulturno tradi-cijo.

Pri nas so tekle razmere drugače. Aristokracije in lastnega plemstva nismo imeli, raz-en par izjem, ki niso globlje uplavale. Do velikega razmaha v teh dobah ni prišlo. Tod skozni niso vodile glavne žile svetovne kul-ture, le obrežni valovi so pljuskali ob naše bregove. Tudi plemstvo se ni moglo bahati z bogastvom zapada, žarišča kulture so bila daleč, ogenj in meč sta razsajala po deželi. A vendar je bil ohranjen stik s svetom. Vsaj deloma so se svetovne struje oglašale tudi pri nas. Plemstvo je bilo v svojem bistvu internacionalno in ni nikomur zapiralo me-

mišvevo umetnostno delo bo tako prvič raz-stavljeno v Ljubljani.

Vodstvo v razstavi portreta v Jakopičevem paviljonu je v soboto 3. oktobra ob štirih po-poldne z razlago g. dr. F. Mesesnela. V ne-deljo 4. oktobra ob enajstih dopoldne vodi g. dr. Iz. Cankar.

»DELAVSKA AKADEMIJA« V LJUBLJANI.

V času, ko skušajo »Ljudske univerze«, razni jezikovni krožki in vsa mogoča kultur-na društva dati meščanstvu možnost izpopol-njevati se v različnih vedah, je začela s svo-jim delovanjem »Delavska akademija«, pod okriljem D. T. K. Z. »Svobode«. Namen te akademije je vsekakor idealen, ker hoče dati možnost v izpopolnjevanju kulturno najbolj v ozadje potisnjenuemu stanu, delavstvu. — Včerašnje uvodno predavanje je pokazalo, da delavstvo sebi namenjenih kulturnih pri-reditev ne zanemarija. Prillično sobo tretje državne gimnazije v Bethovnovi ulici je na-polnilo nad 150 delavcev in delavk, ki so pazno in z zanimanjem sledili predavanju g. prof. Lončarja o »Zgodovini starih Grkov in Rimljanov«. G. profesor se je zavedal, da ima pred seboj preproste ljudi in je temu primer-no tudi preprosto in zanimivo svojo temo ob-delal. Če ostali predavatelji ne bodo s pu-sto-znanstvenimi predavanji pokvarili delav-stvu vtis včerašnjega večera, sem prepričan, da bo »Delavska akademija« s svojim uspe-hom zadovoljna.

Na koncertu pevskega društva »Ljubljans-ki Zven« v ponedeljek, dne 5. oktobra t. l. zvečer v Unionu bomo poslušali nove moške in mešane zbere Emila Adamiča, med njimi daljšo skladbo, zanimivo narodno bala-do »Vragovo nevesto«. Besedila skladb in vstopnice za koncert so naprodaj v Matični knjigarni na Kongresnem trgu.

Koncert pevskega društva »Ljubljanski Zven« v ponedeljek, dne 5. oktobra v Unionu se poleg zastopstev naših pevskih društev udeležijo tudi deputacija Saveza hrv. pjevalskih društev iz Zagreba.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama:

Začetek ob 20. uri zvečer.

3. oktobra (sobota): »Ifigenija na Tavridi«, premijera. — Izven.
4. oktobra (nedelja): »Vozek«. — Izven.
5. oktobra (ponedeljek): »Ifigenija na Tavri-dič«. — Red B.
6. oktobra (torek): Zaprto.

Opera:

Začetek ob pol 20, uri zvečer.

2. oktobra (petek): Zaprto.
3. oktobra (sobota): »Hoffmannove pripo-vedke«. — Red A.
4. oktobra (nedelja): »Netopir«. — Izven.
5. oktobra (ponedeljek): Zaprto.
6. oktobra (torek): »Mrtve očete«. — Red C.
7. oktobra (sreda): »Manon«. — Red D.

Ljubljanska drama. Prva vprizoritev Goo-thejeve pesnitve v petih dejanjih »Ifigenija na Tavridič bo, kakor je bilo že javljeno, v soboto 3. t. m. ob osmi uri zvečer v ta-kajšnjem dramskem gledališču. Prevod je oskrbel pesnik Fran Albrecht, za oder pa je nastudiral delo Marija Vera. Sodelujejo: Marija Vera kot Ifigenija, Skrbinešek — lavri-ski kralj Thoas, Levar — Orest, Jan — Pi-lad in Gregorin — Arkas. Daljši odmor bo po tretjem dejanju. Nadaljne premijere v dramati bodo: Langerjeva drama v 15 slikah »Periferija«, Shakespearejeva »Zimska prav-ljica« in Cankarjeva komedija »Za narodov blagor«.

Prva številka ljubljanskega Gledališkega lista izide danes zvečer ter bode v predpro-gadu pri biljetarjih v 5 Din zvezek. Gledališki list prinaša zelo interesantno gradivo v prvi vrsti o vseh premijerah, ki se bodo vršile te dni v operi in dramati. Prinaša pa tudi razno drugo zanimivo gradivo med drugim tudi spomine staroste slovenskih igralcev g. Au-tona Danilo.

ja, tradicija svetovne kulture je bila tudi nji-hova.

Ob prihodu in uveljavljanju meščanstva pa ni prišlo na naši zemlji do nikahkih večjih preobratov, ki bi odločno vplivali na strukturo novega stanu. Preliv se je izvršil precej neopazeno.

Novo meščanstvo, v početkih devetnajstega stoletja je bilo še vedno v nacionalnem ozi-ru brezbarvno. Nemško meščanstvo (kraj-sko) in slovensko se ni bistveno razločevalo, razen v tem, da so bili prvi večinoma stare rodbine, po katerih žilah je tekla tudi plava kri. V kolikor se Slovenci niso spajali z nji-mi, so živeli v skromnih razmerah, brez sle-herne tradicije. Veliko več je bilo ohran-jene v nemških rodbinah. Tukaj upoštevamo predvsem tradicijo svetovne kulture.

Pozneje nastopi doba narodnega prebujen-ja. Mesta preplavijo deželani in potisnejo nemški življenj nazaj. Mlado življenje bije po-novno in veselo.

Pri teh dogajanjih pa se zgodi, da se v populnoma razumljivem narodnostnem boju zanikuje tudi kultura, ki se jo gojilo stare nemške rodbine. Novi posestniki ne znajo ceniti ostankov takorekro internacionalne kulture, katero prevzemajo v svojih domo-vih. Za tisto dobo je to umevno in dosledno. Kajti slovenski življenj se bori za obstanek in se mora uveljaviti. Le redke osebnosti razu-mevajo preteklost in jo znajo spajati z isto-časnostjo.

Te mlade brstike bi bile potrebovale skrb-ne vzgoje in širokih duhov. Mlade genera-cije odhajajo v svet ter se vračajo polne ener-gije nazaj. Meščanstvo se dvigne do prve stopinje in je silno željno novih doživetij. Zgodi se, da poklonijo obrtniki ljubljanskih predmestij ob priliki jubileja nekemu gleda-liškemu igralcu možno srebrnjakov.

Takrat je bil trenutek, ko bi bilo treba preteklost oživetiti in njene najboljše pridobitve ohraniti za novo življenje. Neprestani

Dnevne vesti.

NASB GOSPODARSTVO.

Te dni odide na Dunaj posebna komisija, da naroči kličseje za naše nove poštne znamke. Obenem bo ta komisija naročila na Dunaju poseben papir za znamke, ki se bodo potem tiskale v Beogradu.

Kličseji bodo gotovo nekaj izvanredno imenitnega, da jih bo morala kar cela komisija naročiti na Dunaju. V naši državi jih menda ne bi mogla izdelati niti najboljša kličsarna. Še manj pa je seveda mogoče, da bi se kličseji pisмено naročili. Mora iti posebna komisija na Dunaj.

Mislimo, da bi bil eden najbolj zaslužnih mož za Jugoslavijo tisti, ki bi izdelal natančno statistiko, koliko so že veljale razne komisije in za koliko smo zaradi njih prejeli slabše blago.

Pa kaj se hoče, Dunaj je zabavno mesto in najboljši kličseji so na Dunaju!

— Kraljevi darovi v Dalmaciji. Iz Splita poročajo: Kralj je daroval pri odhodu iz Dubrovnika obični za siročad 15.000, dalje po 5000 dinarjev za zaklad zavetišča za siromašno dečo »Domus Kristic«, za Jugoslovenskega Sokola, Zensko dobrodelno društvo in za olepševalno društvo »Dub« v Dubrovniku. Na Korčuli je podaril kralj za sirote 25.000 dinarjev, Jugoslovenskemu Sokolu, Zavodu Angelja Varuha dominikank v cerkvi Sv. Marka pa po 5000 dinarjev. Na Hvaru je daroval za sirote 20.000 dinarjev, za Jugoslovenskega Sokola, Diletansko gledališko društvo in Zensko Narodno Zadrugo po 12.000 dinarjev.

— Spomenik kralju Petru. Splitska mestna občina je sklenila postaviti kralju Petru velik spomenik in je že izdala na občinstvo tozadevni proglas za zbiranje prostovoljnih prispevkov.

— V pondeljek, dne 5. t. m. na portugalski narodni praznik, radi preurejevanja konzularnih prostorov ne bo na portugalskem konzulatu sprejema. Praznoma se bo ta le z izobezjenjem konzularne zastave.

— Prvi poset grškega poslanika. Novi grški poslanik v Beogradu Polihroniades je obiskal v terek pomočnika zunanjega ministra Jovo Markovića. Razgovarjal se je z njim celo uro. V vsebini razgovora Marković pred povratkom dr. Ninčića v Beograd noče dati nobenih pojasnil.

— Kongres srbskih poljedelskih zadrug. V sredo je bil v Beogradu otvoren kongres srbskih poljedelskih zadrug. Iz referata posnemamo sledeče: Polovica zadrug ne polaju pravilno, osobito vsled nadzorstva, ki bi ga bilo izboljšati s sposobnim kadrom nadzornikov. Iz poročila upravnega odbora je razvidno, da je znašal promet vseh zadrug 460 milijonov dinarjev, proti 200 milijonom l. 1923. Krediti, ki jih je dal savez znašajo 20 milijonov dinarjev. Blaga je bilo nabavljeno za 8 milijonov dinarjev in sicer največ poljedelskega orodja.

— Zmanjšanje proračuna ministrstva za narodno zdravstvo. Poročali smo že o zmanjšanju proračuna poštne ministrstva za 100 milijonov dinarjev, pri podrobnem pretresanju v ministrstvu za narodno zdravje pa so bile znižane tudi posamezne postavke proračuna tega ministrstva.

— Znižanje občinskih davkov v Zagrebu. Na posebni seji finančnega odseka je bil izvoljen poseben odbor, ki ima nalogo revidirati naredbe o občinskih davščinah. Ker namerava občina najeti večje posojilo, odpade potreba kritja raznih izdatkov z rednimi dohodki.

— Režijske karte za brzovlake. Prometno ministrstvo je odredilo, da smejo izdajati dovoljenje za nakup režijskih kart samo načelniki oddelov železniških direktij.

— Nova produktna borza. V nedeljo bo otvorjena v Somboru nova produktna borza.

— Milenijska proslava v Mariboru. Mariborsko zgodovinsko društvo priredi v nede-

deljo proslavo tisočletnice hrvatskega kraljstva. Proslava se bo vršila v Apolu kinu, kjer bo kot prvi predaval tajnik zagrebskega državnega arhiva dr. Nagy.

— Učiteljsko društvo v Celju ima dne 3. oktobra v mestni ljudski šoli sestanek, na katerem bo razpravljalo o svojih stanovskih zadevah.

— Nova palača za pošto direkcije v Splitu. Ministrstvo pošte in telegrafa je odobrilo večji kredit za zgradbo poslopja poštne direkcije v Splitu.

— Cesta Split—Trogir. Prometno ministrstvo je prejelo od splitske občine inicijativni predlog, da se odobre potrebni krediti za popravilo ceste Split—Trogir, ki se nahaja posebno od Splita do Sušurca v jako slabem stanju.

— Iz sodne službe. Vpokojen je predsednik deželnega sodišča Oton Papež.

— Iz notarske službe. Imenovani so: Notarski kandidat dr. Milan Jenko v Litiji za notarja v Kostanjevici, not. kand. dr. Peter Jereb v Mariboru za notarja v Radečah, Anton Kraigher v Ilirski Bistrici za notarja v Soštanju, dr. Emerik Ločnik v Ljubljani za notarja v Žužemberku in dr. Ljudovik Grobelnik v Ptuj za notarja v Ribnici.

— Iz poštne službe. Premeščeni so poštni in brzojavni uradniki, oziroma uradnice: Konrad Dvořak od tehnične sekcije v Mariboru k tehnični sekciji v Ljubljani, Natija Lingelj iz Maribora v Ruše, Angela Fazini iz Celja v Ljubno, Dušica Škerlj iz Maribora v Zgornjo Sv. Kungoto, Marija Ustar iz Maribora v Logatec, Pavla Andrej iz Straže v Novo mesto, Ivan Novak iz Radovljice v Kranjskoro in Vera Jan iz Ljubljane v Moravce.

— Izpremema v naši vojski. V našo vojsko je sprejet Stanko Kmet. Reaktiviran je rezervni aviatični podporučnik Anton Čad. V aviatiki so napredovali za rezervne podporučnike enoletni prostovoljci Anton Fabijan, Anton Vergelj, Stanko Trček, Ludovik Gruden, Zdravko Jagodič, Drago Simončič, Josip Paušek, Viktor Gračner, Ciril Sadar, Fran Janežič, Janko Zeleznik, Rudolf Horvat, Davorin Tratnik, Ljudevit Mlakar, Bogomil Vrhunec, Alojzij Picelj, Stanko Ruter, Albin Drachslar, Anton Reinsner, Mirko Klemenčič in Rudolf Hršak. Upokojena sta administrativna kapetana Edvard Hribar in administrativni poručnik Anton Brož.

— Povodenska katastrofa na Kitajskem. Kakor poročajo iz Pekinga, je poplavila »Rumena reka« ozemlje 1500 kvadratnih milj. V Sangtungu je 2.000.000 ljudi v nevarnosti, da bodo brez strehe. Na tisoče ljudi je poginilo v valovih. Voda še vedno narašča in ogroža ljudi, ki so zbežali v višje ležeče kraje, je ter rešili najpotrebnejše, kar so mogli. Tako velikanske povodnji ni bilo že desetletja.

— Nevihite na Črnem morju. Kakor poročajo iz Carigrada, divja na Črnem morju že nekaj dni orkanu podoben vihar. Po dosedanjih poročilih se je potopilo 17 velikih jadrnic. Tudi dva transportna parnika se pogrešata.

— Oblak se je utrgal v Neaplju. V Neaplju se je utrgal dne 28. t. m. oblak. Silni naliv je zrušil neko čokoladno tovarno.

— Škrlatica v okolici Šibenika. V šibeniški okolici se je pojavila škrlatica, ki si je poiskala svoje žrtve tudi v mestu. Oblasti so podvzele vse korake, da se škrlatica omeji.

— Vsled slabe konstrukcije se je podrla streha nekega paviljona na osijekem razstavnem prostoru. Sreča je, da se ni to pripetilo za časa razstave, ko bi opeka lahko povzročila težke nezgode.

— 200 hiš pogorelo. Iz Varšave poročajo: V vasi Rokitno Selonatskije je pogorelo 200 hiš. 60 rodbin je brez strehe.

— Proces Mencia Karniecu. Predvčerajšnjim se je pričel na Dunaju proces zoper atentatorico Mencijo Karniecu. Naval na sodno dvorano je bil velikanski. Ker je bilo izdano seveda samo omejeno število vstop-

nic, so se ljudje kar topli zanje. Nekdo je dal za vstopnico 1.000.000 Ka. Vsakega poslušalca so telesno preiskali, če ni mogoče oborožen. Ob pol 11. so prinesli obtoženko v nosilnici iz celice. Mesto zatožne klopi je bil v dvorani naslanjač. Mencia Karniecu je glasom obtožnice rojena l. 1899 v Kruševu, tja pristojna in rimsko katoliške vere. Obtožena je zahrbtnega umora, pregreška zoper varnost življenja in prestopka orožnega patenta. Dovoljeno ji je, da se zagovarja sede. Na vprašanje predsednika, če se čuti krivo, je odgovorila jasno in razločno: »Da«. Obtoženka je pripovedovala, kako se je Panica sprizajnil z vlado Stamboljskega ter vstopil v njeno službo. Po njenem padcu je pobegnil v Srbijo. Seznanila se je z njim v Caribrodu. O nadaljevanju bomo poročali.

— Moža je skušala umoriti. Te dni je polila na Dunaju trgovčeva soproga Golde Moscovici svojega soproga ponoči iz ljubosumnosti s solno kislino po obrazu. Mož je oslepel, njegov obraz je strašno pohabljen. Zensko so poslali na opazovalni oddelek.

— Kačaki. Iz Skoplja poročajo: Pred šestimi tedni je prijaval seljak Ahmed Selim iz vasi Jažanka oblastim, da mu kradejo kačaki živino. Osumil je Džamila Bajrama, da je v zvezi z roparji. Zato se je Džamil kruto maščeval. Te dni je privedel nekega večera tolpo kačakov, ki so napadli Ahmedovo hišo ter vrgli bombo vanjo, ki je ubila Ahmeda, njegovo ženo pa težko ranila. Ko je bomba eksplodirala, so se kačaki žrtvam približali ter pričeli iz daljave par metrov nanje streljati. Ahmedova dva sinova Mustafa in Feta sta prihitela starišem na pomoč. Mustafa je oblezal mrtev, Feta pa težko ranjen. Ker je začel Feta klicati na pomoč, so kačaki pobegnili. Naslednjega dne je ubil Džamid Bajram v sosednji vasi kmeta Redžeba Haida ter pobegnil v gozd.

POZOR! Največja senzacija! POZOR!
Phantom Du Moulin Rouge

ŽIVLJENJE DUŠE IZVEN TELESA.

Monumentalni film, izdelan s sodelovanjem najslavnejših francoskih igralcev in najboljših režiserjev. Senzacija, ki presega vse dosedaj predvajane filmske umovitore. **Novost!** Pridite in prepričajte se! Posebnost pri tem filmu je izvrstna godba, na kar opozarjamo cenj. obiskovalce. Ves spored v eni predstavi. — Cene običajne.

Elitni kino Matica
Telefon 124

— Velik plen žeparja. Te dni se je peljala soproga nekega dunajskega inženirja iz Dunaja v Budimpešto. Na budimpeštanskem kolodvoru je bila velikanska gnječica. Dami se je nenadoma zazdelo, da se je nekdo dotaknil njene ročne torbice ter izginil. Ko je pogledala na torbico, je videla, da je bila odprta ter je izginil iz nje etui, v katerem se je nahajala biserna ovratnica, vredna 60.000 šilingov.

— Senzacionalna aretacija v Deauville-u. V Budimpešti vzbuja veliko senzacijo aretacija tajnika gospodarske zveze Josipa Popperja, ki je bil aretiran v Deauville-u radi tatvine draguljev. Josip Popper je iz ene najboljših budimpeštanskih rodbin. Njegov stari oče je bil ustanovitelj velike tovarne kmetijskih strojev. Njegov stric je bil generalni ravnatelj madžarske Splošne kreditne banke Julius Klein. Josip Popper ima dobro izobrazbo ter je v narodno-gospodarskih vprašanjih jako izvežban. Imel je knjižnico, vredno več sto milijonov. V poročilu o aretaciji ni navedenih nobenih podrobnosti o tatvini. Popperjeva rodbina je mnenja, da je izvršil aretovanje, ki je bil pasioniran zbiralec starin, svoje dejanje v duševni zmedenosti.

— Veliko tihotapsvo kokaina. Beogradska policija je prišla na sled večji tihotapski družbi kokaina na progi Budimpešta—Beograd. Tako je ugotovljeno, da se porabi v

— Romantična samomorilka. V Loki pri Celju je poskušala 24-letna Marija Kukovič, posestnikova hči, zelo romantičen samomor. Najela je čoln, je odplula na reko, kjer je izpila steklenico lizola. Ker se ni precej dolgo vrnila, jo je lastnik čolna poiskal in našel v nezavestnem stanju. Odpeljali so jo v bolnico, kjer so ji izprali želodec. Varok dejanja je seveda nesrečna ljubezen.

— Obupen boj med pastirkom in orlom. Iz Gorice poročajo: V bližini Juvanja je napadel 15 letnega pastirja Vladimira Slejka orol. Pastir se je branil s palico. Kljub temu bi bil končno podlegel, da ni prišel v bližino lovec, ki ga je privabil neprestano lajanje pastirjevega psa. Orol je strgal dečku še nekaj kosov mesa z rok in ram ter ga je ravno zopet vehementno napadel. Deček se je vrgel na zemljo, to priliko je lovec porabil ter orla ustrelil.

— V dveh letih okoli sveta. Dva 12-letna Celjana sta se napotila na dolgo pot okoli sveta, ki bi jo po natančnih proračunih prehodila v dveh letih. Prišla sta do Zidanega mosta, odkoder sta se radi slabega vremena vrnila domov v Celje po toplejšo obleko. Tam pa so jima skrbni starši z brezovkami izbili vsako nadaljno veselje do pustolovstva.

— Egiptovski Jožef in Putifarka. V Martinih pri Mariboru se je te dni odigrala ne navadna ljubzenska drama. Kmet Miljutja Karamov je v jezi streljal na svojo sosedo, lepo vdovico Drakulič, in jo lahko ranil. Pri aretaciji je izjavil, da ga je vdova venomer nadlegovala s svojimi ljubzenskimi ponudbami, kar pa je on kot moralen in pošten človek odločno zavračal. V besu jo je tudi obstrelil, vendar pa je moral pobožni »Jožef« v zapor.

— Če postanejo čebele razdražene. Pred par tedni so poročali listi, da so opkale neke v Bosni čebele dva konja, tako, da sta poginila. Podoben slučaj bi se bil kmalu pripetil te dni pri Zidanem mostu. Posestnik France Kržan iz Krhovega je naložil pred par dnevi dvajset panjev, hoteč jih peljati na prodaj. Toda čebele so bile silno razdražene in bila je nevarnost, da napadejo voznika in konja. Vsled tega je bil Kržan priklen, da je izpregel in se vrnil domov. Voz s čebelami je pustil na cesti. Sele ponoči so se čebele toliko umirile, da jih je bilo mogoče prepeljati brez nevarnosti.

— Velika tatvina draguljev v Prizrenu. V Prizrenu je vlomil neznan storilec v stanovanje vdove Efina Ajrišter ter odnesel 164 zlatnikov, 11 turških dublonov, 8 turških zlatih lir, 2 zlati zapestnici, par briljantnih uhanov in še nekaj drugega nakita v skupni vrednosti 100.000 Din. O tatu ni nobenega sledu.

Ljubljana.

— Zveza nastavljenecv denarnih svetov v Ljubljani naznanja tužno vest, da je njen vestni član Vinko Šuligoj nenadoma preminul. Pogreb se vrši dne 2. oktobra 1925 ob 16. uri iz hiše žalosti Janez Trdinova ulice št. 8. — Odbor.

— Pobalinstvo. V pondeljek okrog ene ponoči je vrgel neznan ponočnjak v okno stanovanja vdove Olge Žun, Sv. Jakoba trg št. 8 kamen ter povzročil s tem škodo 85 dinarjev. Po izvršenem pobalinstvu jo je možakar junaško odkril, čim najhitreje je mogel, v smeri proti Zabjeku.

teli kondorji. Dočim se je meščanstvo zunaj v svetu, ki je imelo globoko tradicijo, hitro polastilo novih kulturnih pridobitev, ni pri nas našlo nič več dolika s temi strujami. Razvoj, ki je trajal zunaj desetletja, je bil doma hitro odrezan.

Poleg teh se vračajo drugi, ki so se predvsem pečali z organizatoričnim delom ter so hoteli po modernih načelih obnoviti stari organizem. Njihov odnos do kulturnih stremeljenj je bil zanje nejasen, v ustvarjanju pa so bili ti predstavniki jalovi. Sicer so tudi ti našli na odpor v meščanskih krogih, toda kompromisna pot jih je prinesla na površje.

Tedaj se izvrši ena največjih svetovnih revolucij, tako v duševnem, kakor političnem svetu. Svetovna vojna je našla meščanstvo docela neorientirano. Da bi naštevati vse momente, v katerih se je pokazalo, kako globoki so prepadi med hotenjem in razumevanjem, je tu pre malo prostora. Omejiti se hočemo le na kulturno življenje.

Meščanski krogi niso imeli in nimajo nikake tradicije. Lastno kulturo zadnjih treh desetletij niso poznali. Vzgoje ni bilo nikake. Proletarski stanovi, katerim se je vsled razmer pridružil tudi uradništvo, predvsem nižje, so bili daleč pred njimi.

Na čelo stopijo ljudje, ki so preje podirali stari svet, a so za čas podlegli in sprejeli kompromis. Le-ti nimajo za novi čas dovolj kulture sreča, da bi mogli krepko poseči v kulturno življenje. Nesreča je hotela, da so se baš ti povzpeli do politične moči. Ker nimajo ničesar za seboj, vidijo tudi pred seboj le praznino. Omeje se na boj za politično moč, kateri ne pozna prav nič več celokupnih narodnih zadev, temveč le strankarstvo. Če bi ne živeli še posamezniki, ustvarjajoči kulturo v zadnjih tridesetih letih, bi naše življenje v najusodepolnejšem času ne bilo nikoli tako ravno, kot baš sedaj.

Zato je razumljiv precej očitni boj med kulturnim in političnem življenjem. Poslednje ne more vsled svoje ozkogrudnosti sprejeti prvo vase ter nima nikakega smisla za kulturna stremeljenja, ki hočejo v kratkem nadomestiti, kar je zamujeno.

Kdor bo posetil sedanjo razstavo Narodne galerije, bo to zelo jasno občutil.

Narodna galerija je pod genialnim predstvom Janeza Zornana storila v dveh, oziroma treh letih nadvse požrivalne in drzne korake naprej. Dva čilja zasleduje. Z razstavami živih umetnikov poizkuša doseči kontakt s sodobno Evropo, s historičnimi pa premostiti pomankanje sleherne tradicije. Politični voditelji se tega živga organizma nič kaj radi ne spominjajo. Občinstvo pa ostaja precej letargično.

Jasno je da meščanstvo te poslednje razstave ne bo znalo ceniti, ker mu prvič preveč jasno očita revščino ter neorientiranost, drugič, ker mu manjka vsaka zveza s tradicijo.

A vendar bi to še ne bilo tako žalostno, ker tega dejstva se dobro zavedajo prireditelji. Oni skrbje za bodočnost. Toda z Lazarjevimi drobljnicami je težko uresničiti tak program.

Če bi se n. pr. zavedala šolska oblast, kakega vzgojnega pomena je ta razstava, bi priporočala poset podrejenim vodstvom kot obligaten za vsa mladino. Dosedaj pa ni bila ne tako, ne drugače priporočena.

Občinstvu ni zameriti slabo zanimanje, kajti kje je njegova vzgoja? Resnično je tudi, da odprte rane bole.

S tem večjo grenkobo pa se bo nekoč spominjal narod svojih voditeljev, katerim je pomanjkanje srčne kulture vzelo jasen pogled.

Zato te nove razstave, v kljub velikemu nortranjemu veselju, vendar ne moremo pozdraviti brez bridkosti.

politiki in verski boji črpajo moči voditeljev, ki se prično potapljati v zagrizenost ter zanemarjajo pri tem kulturno narodovo vzgojo.

Meščanstvo pada v letargijo ter izgublja celo prirodni čut za lepoto, ki ga je prineslo seboj iz dežele.

Le malo je v tej dobi ljudi, ki bi nesebično vkljubili ves narod v najintimnejšem bistvu. Toda nekaj odklikuje vseeno to dobro. Tisti ljudje, ki dvigajo glave nad drugimi, imajo srčno kulturo, vsaj deloma. Nekateri so celo sami soustvarjajoči v različnih kulturnih panogah. Če nič drugega, po skromnih močeh utirajo pot meščanski kulturi, ki pa v svetu že zahaja.

Tam zunaj zaveje nov veter na političnih kakor kulturnih ledinah. Duševna revolucija poizkuša na vseh poljih obračunati z dotodanjimi meščanskimi pridobitvami.

V zatišju pod Alpami se tega ne občuti. Meščanstvo ni bilo vzgojeno za ta veliki preobrat, še manj pa gospodarsko in politično pripravljeno. Pred burjo se zavije v svoj stari plašč in noče ničesar slišati o novih dogajanjih. Seveda so starejši voditelji, kar je razumljivo in brez očitka, krepko za staro vino.

MLADE generacije odhajajo zopet v svet. Človeštvo šteje že dvajseto stotletje. Zunaj se bori meščanstvo z odločilnimi gestami, pri nas doma se ziblje vsaj en del v letargiji. Drugi odhajajo v predmestja in na deželo, odkoder napadajo središča, predvsem mesta, ki položaja ne morejo razumeti. (Ta prehod je v našem življenju eden najzanimivejših in najbogatejših, željno pričakuje globokega študija.)

V glavnem so vračata iz te generacije dva izrazita predstavnika. Možje, ustvarjajoči kulturo, posvetijo ostro v letargijo meščanstva. Neprijetno dirnjeno odklanja nove prišlece. Med njimi ni nikake zveze, nikakega razumevanja. Previsoko in prehitro so vzle-

Denarna loterija društ. „Trgovske akademije“ v Ljubljani.

Z veliko požrtvovalnostjo je društvo „Trgovska akademija“ v Ljubljani v teku dveh in pol leta svojega obstoja zbralo toliko sredstev, da more danes že z vso resnostjo misliti na doseg enega svojih glavnih ciljev, na zgradbo poslopja za našo trgovsko akademijo v Ljubljani. Kupljen in plačan je krasen stavni prostor ob Bleiweisovi cesti poleg vladne palače. Vrh tega je zbrana znatna glavica za gradbeni fond.

Da se dobe še manjkajoča denarna sredstva in se more čimprej pristopiti h gradnji sami, je društvo izposlovalo od poljedelkega ministra dovoljenje za prireditve

velike denarne loterije,

za katero so vse priprave že izvršene ter pridejo umetniško izdelane srečke, ki predstavljajo zgradbo s posredovanjem Ljubljanske kreditne banke v promet že prihodnje dni.

Pogoji loterije so najugodnejši, ker bode stala posamezna srečka le 10 Din, a od dobitkov, katerih je 885 ter znašajo skupno 300.000 Din so 3 glavni dobitki za 100.000 Din, 50.000 in 20.000 Din, ostalih 883 pa znaša po 10.000 do 50 Din. Kupec srečke torej na eni strani podpira velevažno kulturno akcijo, na drugi strani pa za svojo osebo naredi prav dobro kupčijo. Zrebanje se vrši že 15. decembra t. l.

Pozivamo našo javnost, kateri je na tem, da omogočimo svojim sinovom prvovrsten akademski trgovski študij na domačih tleh, posebno pa naše trgovske in druge pridobitne kroge, ki streme za vzgojo lastnega dobro izoblikovanega komercialnega naraščaja, ki naj nam pomaga do gospodarske osamosvojitve ter povzdige naše trgovine, da velepomembno akcijo društva „Trgovska akademija“ podpirajo, s tem, da pridno posegajo po srečkah njene denarne loterije.

Pozivljamo naše gospodarske korporacije posebno trgovsko društvo in gremije, da v svojem okolišju store svojo stanovsko dolžnost ter podpirajo stvar, ki je predvsem njihova.

Dober uspeh loterije pomeni zgradbo in

opremo lastnega doma naši trgovski akademiji, pomeni omogočenje višjega trgovskega študija naši mladini in pomeni, da je naša javnost, ki hoče, da se gospodarsko osamosvojimo, storila svojo dolžnost.

Gospodarstvo.

DOHODNINSKI DAVEK.

Kako se napoveduje in kako se delajo pri- tožbe? Založila Kmetijska tiskovna zadruga v Ljubljani. Cena 10 Din, po pošti 1 Din več. Odličan davčni strokovnjak opisuje kratko, zelo pregledno in lahko razumljivo, kaj vse je treba vedeti davkoplačevalcu glede dohodninskega davka. Posebno važen je spis za one, ki hočejo davek pravilno napovedati in sestaviti dobro utemeljene pritožbe proti predpisu visokega dohodninskega davka. Naroči naj se vsak kmetovalec. Naroča se pri Zvezi slovenskih zadrug, Ljubljana, Janez Trdinova ul. št. 8.

SPOROČILO VLAGATELJEM.

Jugoslavenska banka d. d., podružnica v Ljubljani, obvešča s tem svoje ulagatelje na knjižice, da v smislu sklepa Društva bančnih zavodov v Sloveniji, zniža obrestno mero: 1. s 1. oktobrom 1925 na 5% sledečim ulagateljem (št. knjižice): 2, 47, 50, 52, 55, 59, 73, 78, 80, 81, 88, 105, 122, 123, 125, 126, 127, 132, 133, 135, 142, 147, 150, 153, 156, 158, 163, 166, 172, 173, 175, 179, 180, 183, 189, 190, 191, 192, 194, 201, 203, 204, 208, 214, 217, 218, 220, 227, 228, 229, 231, 244, 247, 255, 265, 266, 267, 268, 272, 274, 277, 279, 281, 284, 298, 299, 301, 304, 305, 306, 308, 309, 314, 315, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 327, 332, 335, 340, 341, 342, 347, 350, 362, 373, 374, 376, 379, 383; 2. s 1. novembrom 1925 na 5% sledečim: 176, 207, 249, 311; 3. s 1. decembrom 1925 na 5% sledečim: 84, 181, 226, v kolikor ne bi ob navedenem terminu vezali svojih ulog na najmanj 3 mesece v svrhu obrestovanja po tedajni obrestni meri, določeni po sklepu Društva bančnih zavodov v Sloveniji za vezane vloge (sedaj 7%); 4. s 1. januarjem 1926 na 7% sledečim: 144, 157, 159, 182, 193, 195, 206, 211, 212, 213, 251, 256, 261, 270,

287, 297, 300, 334, 336, 337, 338, 339. Jugoslavenska banka d. d., podružnica Ljubljana.

LJUBLJANSKA BORZA.

dne 1. oktobra 1925.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz l. 1921 den. 80; Loterijska državna renta za vojno škodo den. 370, bl. 378; Zastavni listi Kranjske deželne banke den. 20, bl. 25; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 201, bl. 205; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 220; Merkantilna banka, Kočevje den. 100, bl. 104; Prva hrvatska štedionica, Zagreb den. 1000, bl. 1008; Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Ljubljana den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana den. 125, bl. 126; Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana den. 360, bl. 370; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 180; »Nihag«, d. d. za ind. i trg. drvom, Zagreb den. 87, bl. 89; »Stavna družba« d. d., Ljubljana den. 165, bl. 180; »Šešir«, tovarna klobukov d. d., Škofja Loka den. 115, bl. 150.

Blago: Hmelovke, ravne, neobeljene, komad od 6 m naprej, feo meja trans. bl. 6.25; breza, okrogla, od 10-30 cm, feo meja bl. 380; frize, od 4-10 cm, od 25-60 cm, feo meja bl. 100; bukovo drva, 1 m dolž, feo nakladalna postaja, 5 vag. den. 17.50, bl. 17.50, pšenica domača, feo Ljubljana den. 255; kuruza sremska, feo nakladalna postaja den. 182.50; kuruza v storžih, par. slavonska postaja bl. 75; kuruza nova, november, december, januar, par. slav. postaja, 100% kusa pri sklepu bl. 122.50; fižol ribničan, feo Ljubljana den. 300; fižol ribničan, feo Ljubljana den. 300; fižol koks, feo Ljubljana den. 325.

BORZE.

Zagreb, 1. oktobra. Devize: Newyork, ček 56.075-56.675, London, izplačilo 272.60 do 274.60, Amsterdam 2275-2295, Curih 1086-1094, Pariz ček 265.60-269.60, Praga 166.35-168.35, ček 166.35-168.85, Milan izplačilo 228.66-231.66, Dunaj 228.66-231.66, Berlin 1336-1346, Bukarešta 28.50-29.50, Budimpešta 0.0789-0.0799.

— Curih, 1. oktobra. Beograd 9.1875, Newyork 518.25, London 518.25, Pariz 24.52, Milan 21, Praga 15.355, Varšava 86.50, Bukarešta 2.45, Dunaj 73.15, Budimpešta 0.007250, Sofija 3.79.

× Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 9. oktobra t. l. ponudbe za dobavo krtač; do 13. oktobra t. l. za dobavo »Schweisstab« in za dobavo svinčnih zalivk in vrvice za zalivanje. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 17. oktobra t. l. pri intendanturi Savske divizijske oblasti v Zagrebu glede dobave 250.000 kg pšenice, dne 27. oktobra t. l. glede dobave 750.000 kg pšenice. — Dne 26. oktobra t. l. pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave tekstilnega materiala ter glede dobave plošč; pri direkciji državne rudnika v Zabukovci glede dobave decimalne tehtnice za 1000 kg; pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave žebeljev, žice in vijakov ter glede dobave bakrenega materiala; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave pleskarskega materiala ter glede dobave čopičev. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

To in ono.

: Tristoletnica Hugo Grotiusa. Mala Holandska, ki je dala človeštvu toliko mislecev, slavi letos obletnico v znanstvenem svetu dobro znanega Hugo de Groota, ki je spisal znamenito delo »Droit« de la guerra et de la Paix«. To delo je izšlo v dobi svetega egoizma in kraljevskega absolutizma. Krščanstvo je bilo oslabljeno po reformističnem gibanju. Po reformacijah pa je stopila v svetovno politiko ortodoksna Rusija, in zgradba, ki je bila do tedaj trdna, se je pričela na vseh koncih majati. Zanimivo je, da se je Hugo Grotius že pred tristo leti pečal s problemi, ki so baš sedaj silno aktualni. Razglasil je ideje pacifizma, arbitraže in sigurnosti mednarodnega prava. Njegovo delo je prvi začetek državnega prava.

(97)

Oklopnjaku okoli sveta.

Spisal Robert Kraft.

Georg stopi poleg, ko odpre čuječi samostanski brat vrata, pri čemer rabi ključ, in... res je Adam, zelo zanemarjen, zlasti lepi cilindri, ki ga je vsak dan trikrat zgladil, je potlačen. Ves možiček izgleda, kot da so ga potegnili pravkar iz vode; sopiha kot preganjan pes.

»Kje je Leonor?«

»Vgriznila jo je kača naočarka, ki se je bila pripeljala v avtomobil, pripeljal sem jo hitro sem, kjer...«

»Kje je Leonor?!« zakliče še enkrat Adam ves zasopel.

»Zdravijo jo, sedaj spi.«

»Kje, kje?«

»Tam v templju.«

»Tukaj da je?!«

»Gotovo tam notri leži.«

»Ali ste jo videli?«

»Da.«

»Kdaj?«

»Pred... danes dopoldne, kmalu nato, ko so jo uspavali.«

»In kdaj ste jo videli zadnjč?«

»Potem je sploh nisem več videl.«

»Jaz pa sem jo videl pred tremi urami, držal jo je nek jezdec pred sabo v sedlu.«

In Adam pripoveduje; o svojih doživljajih zankrat se molči.

Georg se je že čudil Adamovim vprašanjem, zdaj pa kar okamenji.

»To ni mogoče! Zmotili ste se!«

»Bila je Leonor, spoznal sem jo že po obleki, videl sem celo prav natačno njen obraz. Bila je Leonor!«

Georg ne premišlja dolgo, obrne se k vratarju.

»Vodite me k dami, moram jo videti.«

Indijec se izgovarja, da tega ne sme storiti, Georg mu verjame, skrbi pa, da je kmalu ves samostan pokoncu in da se prikaže višji bramanec.

»Ta-le mož zatrjuje, da je videl damo, ki leži ob vzhodju boginje v omari s kadili, pred tremi urami pri fakirjevem bambusovem steburu. Neki jezdec jo je držal pred sabo v sedlu!«

»Tvoja prijateljica spi ob vzhodju Saglinem!« odgovori mirno bramanec.

»Ta mož jo je videl v sedlu pred nekim jezdecu!«

»Zmotil se je!«

»Pokaži mi deklico!«

»Ne smeš je sedaj motiti, ne smemo dvigniti...«

»Jaz jo hočem videti, jaz jo moram videti!!!«

»Lahko je to njena smrt!«

»Vseeno, moram se prepričati, ali leži še v omari ali ne!«

Georgovemu burnemu siljenju se slednjč brama-

nec uda, čeprav je prepričan, da je vse le pomota.

Podajo se v oni prostor, pridejo mimo več čuvajev, ki so Georgu že večkrat zabranili vstop.«

V prostoru se ni nič izpremenilo. Georg gre skozi omamljivi dim, bramanec ga še enkrat svari, toda on privzdigne pokrov in... tudi sicer tako vzvišeni duhovnik vzklikne ves presenečen.

V omari so še blazine, a Leonor ne leži več na njih.

Bramanec začne takoj izpraševati vse samostanske prebivalce, Georga pa ne zanima ta preiskava. Kaj ga briga, da zatrjujejo in prisegajo čuvaji, da mimo njih ni prišel tujec z damo v rokah. — Leonor je bila pa na kak drug način odvedena, to je bila glavna reč.

Sicer si pa Georg takoj tolmači vso stvar. Ko so si namreč tujei ogledali avtomobil, so sklenili, da se z zvijačo ali s silo polaste skrivnosti, ki bo na svetu izzvala revolucijo in za katero bo dobila Leonor čez dve leti sto milijonov dolarjev.

To je vsota, ki napravi iz marsikaterega človeka. ki še nikdar ni kradel, tatu. Je pač tako. Ob malenkostih biti pošten, ni težko; če pa je v blagajni nekoč izredno velika vsota, izgine blagajničar, na katerega zvestoba je prisegal šef že več let. Grdo je, da tu vsak pes osramoti gospodarja vesoljstva, pa je že tako.

Da s silo ne opravijo ničesar, so oni možje najbrže takoj uvideli. Ko jim je razlagal Georg aparat s pokalnim plinom, jim je govoril tudi o eksplozivni varnostni odredbi.

Vrtnarske zadeve

posreduje

društvo „Vrtnarska šola“ v Kranju.

MALI OGLASI

Cena oglasom do 20 besed Din 5.—, vsaka nadaljna beseda 50 par.

Posojilo 1600 Din

nujno išče uradnik proti mesečnim odplačilom. — Dopis pod »Takoje« na upravo.

Samostojna

knjigovodkinja in korespondentinja s večletno prakso išče stalno mesto na takoj v večjem kraju na Gorenjskem. Ponudbe z navedbo plače na upravo lista pod »Energijna moč«.

Strojepisec

smožen vseh pisarniških poslov s zelo dobro kvalifikacijo išče primerno službo. Nastopi lahko takoj. Cenj. ponudbe naj se pošljejo na upravo lista pod značko »Pridnost«.

Harmoniko

prodam prav fino, 4 vrstno, trojno oglašeno, še novo, firme Lubira. Glas je: Fis, H, E, A, se lahko s drugimi instrumenti zravna igra. Glas harmonike je prav izboren. — Cesta v Rožno dolino 34, pri Stefanu, Ljubljana.

Inštrukcije

prejme osmošolec. — Ponudbe na upravo lista pod »osmošolec«.

Uradnica

s večletno prakso večča vseh pisarniških del išče službo v mestu ali na deželi. — Ponudbe prosil na upravo lista pod »Zanesljiva«.

Kje se kupi?

le pri tvrdki

JOSIP PETELINC

Ljubljana

BLIZU PREŠERNEVEGA SPOMENIKA OB VODI najboljši šivalni stroj za rodbinsko ali obrtno rabo, svetovno znanih znamk „GRITZER“ — „ADLER“ — „PHONIX“ Isto tam posamezne dele za stroje in kolosa, igle, olje, jermena, pnevmatika. Pouk o vezanju na stroj brezplačen! Večletna garancija! Na malo!

Širite in naročajte edini neodvisni list „Narodni Dnevnik“!

Premog - Cebin - Wolfova - tel. 56

Gospodična

vezelega značaja želi znanja z mladim inteligentnim gospodom. — Ponudbe na upravo lista pod: »Vera«.

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

„GROM“

GARINSKO POSREDNIŠKI IN ŠPEDIČJSKI BUREAU LJUBLJANA, KOLODVORSKA ULICA 41. Naslov brojavkam: „GROM“. Telefon Interurban št. 454.

PODRUŽNICE:

Maribor, Jesenice, Rakek.

Objavlja vse v to stroko spadajoče pole najhitreje in pod kulantnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresne pošiljke.